

Cód Iompair / Code of Behaviour 19886D

Gaelscoil Thomáis Dáibhís

Glactha ag an bhfoireann ar an 23/4/23; 15/5/25; MF agus Samhain 2025

Glactha ag Rang 6 agus ag Coiste na dTuistí – M Fómhair 2023; M Fómhair 2025

Glactha ag Coiste na bPáistí – Samhain 2025

Glactha ag an mBord Bainistíochta ar an 19/09/2023; 10/9/25; 25/11/25

Index:

Introduction/ Réamhrá	Ith 3
Rationale / Réasúnaíocht	Ith 3
General Aims/ Aidhmeanna	Ith 3
Policy content/ Ábhar an pholasáí	Ith 4
General Behaviour Guidelines/ Treoracha ginearálta	Ith 4
School Rules/ Rialacha Scoile	Ith 5
Classroom Rules / Rialacha Ranga	Ith 6
Pupil Code of Conduct Conradh an Pháiste	Ith 7 – 9
Safety / Sábháilteacht	
Caring for myself / Mé féin	
Caring for others / Páistí eile	
Caring for our school environment / Timpeallacht na scoile	
Behaviour in the school yard / Sa chlós	
Behaviour in my classroom / Sa rang	
Mobile Phones and digital devices / Fón soghluaiste agus Earraí dhigiteacha	
Bullying/ Bullaíochta	
Reinforcing positive behaviour – general class strategies Straitéisí Mealltacha	Ith 9 – 10
Scoil iomlán agus Oideachas speisialta	
Managing consequences of Unacceptable Behaviour / Bainistiú droch iompar / na hiarmhairtí	Ith 12 - 15
Category 1 Minor misdemeanours	Ith
Category 2 Serious misdemeanours	Ith
Category 3 Gross misdemeanours	Ith
Communication with parents / Cumarsáid le tuistí	Ith 15
Roles and responsibilities / Róil agus freagrachtaí	Ith 16
Implementation Date/Review/Ratification and communication/ Cur i bhfeidhm/ Daingniú	Ith 16
Appendices / Agúisíní	Ith 17
Appendix 1 Rules for National Schools/ Suspension/ Expulsion	Ith 17
Appendix 2 Code of Behaviour for children travelling by bus	Ith 17 - 18
Appendix 3 Sports Code of Behaviour	Ith 19 - 20
Aipindic 4: Cleachtas Aisiríoch	Ith 21
Aipindic 5: Iompar dúshlánach	Ith 22 - 26
Aipindic 5.1: FOIRM ABC	Ith 27
Aipindic 5.2: Tuairisc ar Eachtra tromchúiseach	Ith 22
Aipindic 6: Flonraí agus Díbirt	Ith 28 - 32

‘Mol an óige agus tiocfaidh sí’

Teideal: Cód Iompair

Ráiteas Fís: ‘Mol an óige agus tiocfaidh sí’

Réamhrá:

Cuireadh an polasaí seo le chéile de bharr athbhreithniú ar an gCód Smachta mí Bealtaine 2008. Deineadh athbhreithniú eile agus lorgaíodh tuairimí agus inchur tuismitheoirí, múinteoirí, agus daltaí i 2023.

Ag leagadh amach an polasaí seo, cuireadh san áireamh comhthéasc agus riachtanaisí na scoile seo. ‘Sé aidhm an polasaí ná go ndéanfaí freastal ar riachtanaisí gach uile páiste agus go nglactar le ceart gach pháiste oideachas a fháil i dtimpeallacht saor ó drochiompar agus síor cur isteach.

Glacann foireann, daltaí agus tuismitheoirí na Gaelscoile go gcaithfí deileáil lena gcéile i slí a léiríonn meas agus tuiscint ar a gcéile.

Réasúnaíocht:

Bheartaigh Gaelscoil Thomáis Dáibhís athbhreithniú a dhéanamh ar an gCód Smachta ar na cúiseanna seo.

1. Aitheanta ag foireann scoile mar thosaíochta le linn 2022/23
2. Bhí sé in am athbhreithniú a dhéanamh ar an gCód Smachta de réir dea-chleachtas pleanála.
3. Cód Smachta suas chun dáta ag teastáil de réir Education Welfare Act 2000 Section 23(3), d’Réir Acht Oideachais 1998 agus Rialacha na mBunscoileanna, Rial 130 agus Ag Forbairt Cod Iompair (NEWB 2008).
4. Chun dea-iompar a spreagadh an t-am ar fad ionas go bhforbrófaí féin smacht agus féin mhúinín na bpáistí uile.

Aidhmeanna Ginearálta:

- 1 Tá sé mar phríomhaidhm ag an gCód Smachta féinsmacht sna daltaí a chothú agus é bunaithe ar chuimhneamh ar dhaoine, ar mheas agus ar thuiscint dá chéile.
- 2 Go gcothófar ardchaighdeán smachta ar fud na scoile i dtreo is go mbraithfidh gach páiste sábhailte & go mbeidís in ann lán-fhorbairt a dhéanamh.
- 3 Go gcuirtear tacaíocht agus soiléiriú ar fáil do pháistí chun a bhfreagracht pearsanta agus breithiúnas feasach a fhorbairt ionas go mbeidh siad mar dhéagóirí agus mar dhaoine fásta in ann deighleáil le héilimh a saolta.
- 4 Aithnítear go bhfuil éagsúlachtaí ag baint le páistí agus nach ionann aon bheirt dalta. Déanfar gach iarracht freastal ar na h-éagsúlachtaí aonair agus an polasaí seo á chur i bhfeidhm i slí cothrom.
- 5 Go gcoiméadfar dea-fheidhmiú na scoile ar son gach éinne agus go gcothófar meas ar thimpeallacht na scoile.
- 6 Tá na rialacha leagtha síos i slí dearfach ionas go dtuigfeadh páistí iad go héasca agus cuirtear an cód iompair i bhfeidhm i slí cothrom agus comhsheasmhach.

Ábhar an pholasáí:

1. Féachfar ar an gCód Iompair mar fráma dearfach spreagúil chun deighleáil le hiompar sa scoil.
2. Cuireann an scoil béim níos mó ar luach saothair agus ar duaiseanna ná mar a chuireann sí ar smachtbhannaí toisc go gcreidimid gur fearr na torthaí dá bharr.
3. Cuirfear an Cód Iompair i bhfeidhm i slí cothrom agus comhsheasmhach i gcónaí.
4. Beidh comhoibriú agus spiorad an phobail ag teastail ón bhfoireann, ó na páistí agus ó na tuismitheoirí chun an cód iompair seo a chuir i bhfeidhm go héifeachtach.
5. Aithníonn an cód seo an indibhidiúlacht agus na difríochtaí idir pháistí agus déanfar gach iarracht freastal orthu i sli cothrom.
6. Cruthaítear an cód i gcodanna ar son tuisceana agus le blas dearfach
7. Tá freagracht ar ár bPríomhoide i dtaobh cursaí smachta sa scoil i gcoitinne. ‘Sé freagracht gach múinteora smacht cuí a choimead ina s(h)eomra ranga, maraon le smacht cuí a chur i bhfeidhm timpeall na scoile. Cuirfear daltaí chuig an bpríomhoide de bharr eachtraí tromchúiseacha agus mion eachtraí atá de shíor ag tarlú.

Treoracha d’iompair ginearálta:

Tugann an liosta thíos treor den iompar na bpáistí a bhfuiltear ag súil leis sa Ghaelscoil:

1. Bímid ag súil le dea-iompar ó na páistí agus go léireoidís tuiscint is meas do pháistí eile agus do dhaoine fásta.
2. Bímid ag súil go léireodh gach páiste meas ar sealúchás na scoile, na bpáistí agus dar a ngiurléidí féin.
3. Bímid ag súil go dtiocfadh páistí ar scoil go rialta agus in am.
4. Bímid ag súil go ndéanfaidh gach páistí a d(h)íhceall ar scoil agu leis an obair bhaile (Cuirtear comhbhéim ar obair ó bhéil/ obair mheabhrach agus ar obair scríofa).
5. Le treor on Acht an ChomhStádais 2000, cruthófar plean bainistíocht d’iompair indibhidiúil d’aon pháiste a tharraingíonn drochthionchar ar oideachas a comhleacaithe nó ar na seirbhísí ar fáil do pháistí eile.

Rialacha Scoile:

Cabhróidh na rialacha scoile seo a leanas le gach páiste a leanann iad. ‘Sé an sprioc ná go mbeidh gach páiste ar an eolas faoi conas iad fhéin a chaitheamh le páistí eile, leis an bhfoireann agus le sealúchas.

1. Is í an Gaeilge teanga cumarsáide na scoile agus ní mór do gach páiste ó Rang na Naíonáin Bheaga ar aghaidh í a labhairt. Beimid ag súil go dtabharfaidh na tuismitheoirí/caomhnóirí gach spreagadh do na leanaí agus go ndéanfaidh siad féin iarracht leis í a labhairt, go mórmhór i dtimpeallacht na scoile.
2. Tá sé tábhachtach do na páistí a bheith in am don scoil a thosnaíonn ag 8.45rn. Ní mór d’aon dalta a bhíonn déanach nó as láthair ríomhphost a sheoladh chuig an mhúinteoir ranga nó gaoch a chur ar an rúnaí le miniúchán.
3. Ní mór do gach dalta an éide scoile ceart a chaitheamh. Iarrtar orthu culaith reatha na scoile agus bróga reatha sabháilte a chaitheamh ar lá an Chorpóideachais. Caith bríste gearr na scoile (ní cheadaítear bríste gearra rothaíochta ná O Neills). Cheadaítear O Neills amháin le linn cluiche á nimirt amháin. Cheadaítear luiteoga scoile amháin. Caitear cochailíní Rang 6 ó Fheabhra ar aghaidh. Beidh na dathanna ag meatsáil dathanna scoile an culaith reatha.
4. Ba cheart do gach dalta lón folláin a thabhairt ar scoil.
5. Táimid ag súil go ndéanfaidh gach dalta a (h)obair bhaile i gceart. Ba chóir go mbeadh an obair seo sínithe ag tuismitheoir/caomhnóir. Munar féidir leis an bpáiste an obair a dhéanamh ba cheart don tuismitheoir/caomhnóir nóta míniúcháin a chur sa dialann nó an t-eolas a thabhairt tríd Aladdin Connect.
6. Iarrtar ar na daltaí a bheith dea-bheásach i gcónaí lena chéile, lena múinteoirí, le foireann uile na scoile agus le cuairteoirí chun na scoile. Tá cosc ar aon sórt drochiompair a tharrangódh drochainm ar an scoil.
7. Ní foláir do na páistí meas a bheith acu ar shealúchas na scoile agus ar shealúchas dhaoine eile agus an scoil a choimeád slachtmhar.
8. Ní cheadaítear cluichí nó earraí luachmhara/seodra a thabhairt ar scoil. Féach ar Uimhir 10.
9. Má tá gá le fón póca / earra dhigiteach a thabhairt ar scoil, múchtar é roimh teacht ar scoil & tugtar an fón póca / earra dhigiteach don mhúinteoir chéad rud ar maidin, le coimeád go dtí deireadh an lae.
10. Níl fáinní cluasa fada ceadaithe ar scoil de bharr cúrsaí sábháilteachta. Cheadaítear fáinní cluasa stoda amháin ar an gcluas. Ní cheadaítear aon saghas pollta eile ar scoil m.sh tá cosc ar phollta ar an aghaidh.
11. Níl cead ag na daltaí a bheith garbh, nó Béarla a labhairt sa chlós. Ní mór dóibh bheith ciúin agus iad i línte le h-ord agus eagar.
12. Siúlann páistí i líne ar chlé sna siúltáin agus géilleann siad slí do dhaoine fásta sa scoil.
13. Ní thugtar cead do pháistí an scoil a fhágaint i rith an lae scoile. Má bhíonn ar thuismitheoir/caomhnóir ag lorg pháiste go luath, ní mór nóta a scríobh don mhúinteoir sa dialann, nóta a sheoladh tríd Aladdin Connect nó gaoch a chuir chuig an rúnaí san oifig.
14. Ar bhonn sabháilteachta, tá sé riachtanach eolas a chur chuig na scoile má tá duine eile seachas tuismitheoir nó caomhnóir ag bailiú do pháiste.

Rialacha Ranga

Naíonáin Shóisearacha & Shinsearacha

1. Ard a léiriú - “Tabhair dom 5”
 - a. Cluasa ag éisteacht
 - b. Súile ag féachaint
 - c. Liopaí/Beola dúnta
 - d. Lámha ciúin
 - e. Cosa síos (ag suí go deas)
2. Ag siúl sa seomra i gconaí
3. Bí deas cineálta le gach éinne
4. Lámha suas chun rud a rá
5. Mála scoile faoi do bhord
6. Cathaoir isteach
7. Aire a thabhairt dos na bréagáin
8. Glanaigí suas i gceart
9. Line deas díreach

Rang 1-2

1. Beidh mé béasach
2. Cuirfidh mé mo lámh thuas.
3. Éisteoidh mé
4. Beidh mé ag caint as Gaeilge.
5. Siúlfaidh sa seomra ranga, sna siúltán agus ag dul go dtí an clós.
6. Coimeádfaidh mé m’áit néata.

Rang 3-6

1. Labhróidh mé trí Gaeilge ar scoil.
2. Cuirfidh mé suas mo lámh roimh labhairt.
3. Déanfaidh mé m’obairbhaile.
4. Coimeádfaidh mé mo leabhair & mo chóipleabhair deas néata.
5. Beidh mé ciúin & ag éisteacht nuair atá duine eile ag caint.
6. Beidh mé cineálta & béasach le daoine eile.
7. Siúlfaidh mé sa seomra ranga.
8. Siúlfaidh mé ar chlé sna siúltáin.
9. Coimeádfaidh mé m’áit & an seomra ranga néata.
10. Fágfaidh mé an seomra folctha glan i mo dhiaidh.

Conradh an Pháiste

Sábháilteachas:

Tá mo shábháilteacht agus sábháilteacht daoine fíor-thábhachtach i gcónaí. Cinnteoidh mé é seo trí na rudaí seo a leanas a chleachtadh:

1. Beidh mé cúramach ag teacht is ag fágaint na scoile.
2. Siúlfaidh mé i gconaí timpeall na scoile agus siúlfiadh mé ar chlé sna siúltáin. Géillfidh mé slí do dhaoine fásta sna siúltáin.
3. Seasfaidh mé agus labhróidh mé le mo chairde ar maidin roimh scoile agus fágfaidh mé scoil gan mhoill um thráthnóna.
4. Úsáidfidh mé liathróid sa chlós nuair a thugann an múinteoir cead dom ceann a úsáid.
5. Tabharfaidh mé aire dom féin agus do pháistí eile nuair atá mé ag imirt sa chlós.
6. Suífidh mé nuair a ithim mo lón agus fanfaidh mé i mo shuí nuair a fhágann an múinteoir an seomra ranga.
7. Gheobhaidh mé cead ón múinteoir gach uair a fhágaim an scoil roimh an am cheart.
8. Glacfaidh mé páirt in imeachtaí atá sábháilte agus oiriúnach dos na páistí atá timpeall orm.
9. Siúlfaidh mé í line de bheirteanna nuair atá an rang ag dul aon áit (m.sh., turas ar an séipeál, linn snámha, leabharlann srl).
10. Más gá, siúlfaidh mé i gcarchlós na múinteoirí le tionlacan ó dhuine fásta/ mhúinteoir/ ó thuismitheoir.

Mé Féin:

Is duine faoi leith speisialta mé. Leireoidh mé é seo trí na rudaí seo a leanas a chleachtadh.

1. Beidh meas agam ar na rudaí a bhaineann liom agus cóimeádfaidh mé mo mhála, mo leabhair agus mo chóiplebhair in ord.
2. Beidh mé ar scoil gach lá sula mbuaileann an clog ag 8:45m.
3. Caithfidh mé an éide scoile ceart gach lá ar scoil agus ag imeachtaí scoile. Coimeádfaidh mé mé fhéin slachtmhar, néata.
4. Tuigim nár chóir dom aon smidiú, féin dathúcháin, ingne bréigeacha, fabhraí bréigeacha a chaitheamh ar scoil.
5. Tuigim go bhfuil fáinní cluaise stoda agus uaireadóir simplí ceadaithe ar scoil. Ní féidir le m'uaireadóir grianghraifeanna, físeáin, ná teachtaireachtaí a ghlacadh nó a sheoladh.
6. Beidh mo chuid gruaige ceangailte siar ó m'aghaidh. Ní cheadaítear gruaig daite ar scoil
7. Caithfidh mé bróga/ bróga reatha ciallmhara ar scoil. Ní cheadaítear sáilí árda ar bhonn sábháilteachta.
8. Tabharfaidh mé lón sláintiúil ar scoil liom gach lá.
9. Déanfaidh mé mo dhícheall ar scoil i gconaí agus bainfidh mé amach an caighdeán is airde gur féidir liom, tré éisteacht go cúramach, oibriú go dian agus m'obair bhaile a dhéanamh chomh maith agus is féidir liom.
10. Déanfaidh mé mo dhícheall Gaeilge a labhairt le gach éinne ar scoil.

Páistí Eile

Bím i gcónaí aireach faoi pháistí eile sa scoil. Léireoidh mé é seo trí na rudaí seo a chleachtadh.

1. Beidh mé deas le páistí na scoile agus tabharfaidh mé deis do gach páiste imirt liom.
2. Beidh mé cinéalta agus léireoidh mé meas ar dhaoine fásta agus ar chuirteoirí.
3. Déanfaidh mé iarracht a bheidh dearfach agus dea shampla maith a léiriú do pháistí na scoile.

4. Tabharfaidh mé moladh agus spreagadh do pháistí na scoile chomh minic agus is féidir liom.
5. Ní úsáidfidh mé droch theanga ar scoil.
6. Inseoidh mé an fhírinne agus beidh mé macantá i gcónaí.

Timpeallacht na Scoile:

Tuigim agus táim buíoch don timpeallacht álainn scoile atá sa Ghaelscoil.

1. Coimeadfaidh mé m'áit féin & an seomra ranga glan néata.
2. Tabharfaidh mé aire do troscán na scoile.
3. Beidh mé cúramach le trealamh na scoile agus cuirfidh mé é ar ais go néata in san áit a théann sé.
4. Beidh mé aireach nuair atá mé ag úsáid treallamh na bpáistí atá ar scoil liom.

Sa Chlós:

Is áis iontach é clós na scoile le haghaidh imirt agus spórt. Tuigim gur gá a bheith cúramach in áit a bhíonn slua daoine bailithe le chéile. Léireoidh mé é seo trí na rudaí seo a chleachtadh .

1. Siúlfaidh mé go dtí an clós agus fillfidh mé ón gclós i líne singil.
2. Beidh mé ag imirt i slí atá sabháilte, dearfach nuair atáim ar scoil agus tabharfaidh mé aire dos na daoine atá timpeall orm.
3. Is le gach rang a liathróid féin. Má théann sí isteach in achar rang eile, bailíonn páiste ón rang san an liathróid.
4. Tá dhá liathróid ag gach rang. Úsáidtear an tarna cheann má théann an chéad cheann ar strae. Má théann an tarna cheann thar an gcláí, fágtar ann í go deireadh an sosa. Bailítear na liathróidí faoi stiúir an mhúinteora ag deireadh an sosa.
5. Ní chuirfidh mé ceist ar dhaoine ag dul thar bráid an liathróid a chur ar ais chugainn.
6. Leanfaidh mé treoracha an mhúinteora & an chúntóra i gcónaí.
7. Nuair a bhuaílfidh an clog stopfaidh mé aon chluiche nó imirt atá ar siúl agam agus fanfaidh mé i mo sheasamh reoite go dtí go séideann an múinteoir an fhéadóg chun siúl go dtí an líne.
8. Seasfaidh mé sa líne go ciúin ag fanacht le mo mhúinteoir agus stopfaidh mé den chaint tar éis an dara fheadóg.

Le linn Chluichí sa chlós:

1. Cuirfimid fáilte roimh gach éinne. Athróimid rialacha, nó cluichí, chun deis a thabhairt do pháistí eile a bheith páirteach.
2. Imreoidh cluichí sa chlós chun taitneamh a bhaint astu. Níl an toradh nó scór tábhachtach. Tá sé tábhachtach a bheith ag baint taitneamh as comhluadar ár gcáirde.
3. Iompróimid sinn féin sa tslí a chabhróidh le gach éinne taitneamh a bhaint as na cluichí.
4. Pléifimid rialacha go béasach, ag labhairt go séimh le gach éinne.
5. Glacfaimid le rialacha cluichí. Baineann gach éinne taitneamh as cluichí athá féaráilte.

Sa Rang:

Tagaim ar scoil chun foghlaim. Tuigim gur gá dom iarracht a dhéanamh sa rang. Leanfaidh mé an cleachtas seo sa rang:

1. Cuirfidh mé suas mo lámh i gconaí chun aird an mhúinteora fháil.
2. Labhróidh mé go beasach leis an múinteoir agus le páistí eile sa rang.
3. Cuirfidh mé ceisteanna atá oiriúnach agus a spreagfaidh páistí eile chun díospóireacht a chur ar siúl.
4. Éistfidh mé leis an múinteoir agus tabharfaidh mé an meas céanna do pháistí atá ag labhairt.
5. Fanfaidh mé go ciúin ag obair nuair atá an múinteoir gafa nó ag caint le duine eile sa rang.
6. Rachaidh mé siar ar m' obair, léifidh mé leabhar nó scríobhfaidh mé i mo chóipleabhar saorscríbhneoireachta nuair atá mo chuid oibre sa rang déanta agam.
7. Beidh m'áit néata agus eagraithe agam i gconaí ionas sgo mbeidh a fhios agam cá bhfuil gach uirlis agus leabhar a bhaineann liom.
8. Déanfaidh mé mo dhicheall chun foghlaim ar scoil gach lá.

Fón Soghluaiste agus Earraí Dhigiteacha:

Tuigim an tábhacht a bhaineann le húsáid ceart mo fhón soghluaiste /m' earra dhigiteach soghluaiste.

1. Múchfaidh mé mo fhón / m'earra dhigiteach roimh theacht isteach an geata dom.
2. Tabharfaidh mé an fón / earra dhigiteach don mhúinteoir ag tús an lae.
3. Baileoidh mé an fón / earra dhigiteach ag deireadh an lae agus ní chuirfidh mé ar siúl é go dtí go bhfuilim imithe ón scoil.
4. Geallaim nach mbainfidh mé úsáid as mo fhón / earra dhigiteach ag am ar bith gan cead an mhúinteora. Ní cheadáitear a leithéid ach i gcás eisceachtúil.
5. Níl cead uaireadóirí cliste ná Fit Bits a chaitheamh ar scoil. Úsáidim m'uaireadóir chun an t-am a léamh. Tógann a leithéid fócas an dalta ón bhfoghlaim.
6. Bainfeadh fón / earraí dhigiteacha ó dhaltaí nach gclóinn leis an gcóras seo agus is féidir le tuismitheoirí an dalta iad a fháil ar ais trí choinne a dhéanamh leis an múinteoir.
7. Ní bheidh an scoil ná an múinteoir ranga freagrach as fóin/ earraí dhigiteacha caillte nó goidte.

Bullaíocht

Ní dhéanfaidh mé bullaíocht ná ní spreagfaidh mé daoine eile chun bullaíocht a dhéanamh. Inseoidh mé do mo thuismitheoirí agus do mo mhúinteoirí má dhéanann duine iarracht bullaíocht a dhéanamh orm. Ní ghlactar leis agus déanann Gaelscoil Thomáis Dáibhís gach iarracht a bheith mar zón saor ó bhullaíocht. (Féach ar an bpolasaí frith bhullaíochta)

Síniú an Pháiste:

Dáta:

Stráitéisí Mealltacha ag treisiú dea iompair mar shampla:

Córas na bPointí, Class Dojo, moladh agus moladhsa dialann, teastaisí, moladh do thuistí/ chaomhnóirí, jabanna, Am órga, pas obair bhaile, Am breise sa chlós, gradam, cartúin TG4, iPadanna, Cluichí boird, ealaín, garraíodóireacht, turas go dtí an PO.....

Naíonáin Shóisearacha & Shinsearacha

1. Córais éagsúla (pom poms, class dojo, smiley faces, réalt don bhord is fearr srl)
2. Duaiseanna don bhord is fearr mar shampla - ag dul chun na lámha a ní ar dtús
3. Greamáin, stampla sa leabhar (obair iontach)
4. Obair a thaispeáint don mhúinteoir béal dorais
5. Iompar maith a mholadh
6. Post éigin a dhéanamh

Rang 1 & 2

1. Teanga dearfach a úsáid - páistí a mholadh
2. Córas luach saothair ranga do dhea-bhéasaí/dea-iompar.
3. Nóta molta sa dialann.
4. Turas béal dorais/ go dtí an príomhoide le haghaidh moladh.
5. Pas obair bhaile tar éis sprioc faoi leith a shroichint.

Rang 3 - 6

1. Focal ciúin leis an bpáiste ag cur in iúl go bhfuil tú sásta lena gcuid beasaí.
2. Ag moladh páiste os comhair ranga.
3. Córas na bpointí/ na greamán a chur i bhfeidhm.
4. Postanna / dualgais a thabhairt do pháistí atá ag tabhairt deashampla.
5. Nóta a scríobh san dialann ag moladh an pháiste nó an páiste a mholadh nuair a bhuaileann tú le tuismitheoir nó le caomhnóir an linbh.
6. Am órga don rang.
7. Cuairt ar mhúinteoir eile / ar an bPríomhoide chun obair a thaispeáint nó chun a n- iarrachtaí dearfacha a mholadh.
8. Gradam na Gaeilge a bhronnadh ar an bpáiste a dhéanann an iarracht is fearr i dtaobh labhairt na Gaeilge gach seachtain.
9. Am breise a thabhairt don rang sa chlós - 5 – 10 nóiméad.
10. Duais, cárta saor ó obair bhaile a bhronnadh ar an dalta.

Oideachas Speisialta

1. Focal ciúin leis an bpáiste ag cur in iúl go bhfuil tú sásta lena gcuid beasaí.
2. Ag moladh páiste os comhair ranga.
3. Córas na bpointí/ na greamán a chur i bhfeidhm
4. Postanna / dualgais a thabhairt do pháistí atá ag tabhairt deashampla.
5. An páiste a mholadh nuair a bhuaileann tú le tuismitheoir nó le caomhnóir an linbh.
6. Cuairt ar an bPríomhoide chun obair a thaispeáint nó chun a n-iarrachtaí dearfacha a mholadh.
7. Cúntas Iompair a choimead & duais a thabhairt ar an Aoine, (tionscnamh, ealaíon, cócaireacht, am órga le cara, garraíodóireacht).

Ag bainistíú Droch iompar agus na hIarmhairtí

Naíonáin – Rang 6 – is féidir leis an smachtbhanna a bheith nascaithe go díreach leis an ndrochiompar.

1. Aird an pháiste a dhírú ar an míshásamh tré comhartha súile nó seasamh gar dó / di.

2. Moladh a thabhairt don pháiste atá ag tabhairt an deashampla atá ag teastáil.
3. Labhair leis an bpáiste faoi cad atá ar siúl acu agus iarr orthu deashampla a thaispeáint.
4. ‘Beir orthu nuair atá siad go maith’ agus ag feabhsú.
5. Cuir rialacha na scoile in iúl don pháiste.
6. Ceacht O.S.P.S. a mhúineadh don rang más grúpa atá i gceist.
7. Páiste a chur ina s(h)uí ina (h)aonar ag bord, i gcuinne ciúin ar feadh tréimhse faoi leith.
8. Nóta a scríobh chuig na tuismitheoirí /caomhnóirí sa dialann / ar Aladdin.
9. Obair breise a thabhairt don pháiste de réir a rang. Is féidir leis an bpáiste an obair seo a dhéanamh lasmuigh d’oifig an Phríomh Oide nó fé stiúir an mhúinteoir ranga nó sa bhaile le linn na seachtaine nó ag an ndeireadh seachtaine.
10. É / Í a sheoladh chuig an Leas Príomh Oide/ Príomh Oide.
11. Cúntas a choimeád ar Aladdin. Scríobh na fógraí agus an comhairle a tugadh don pháiste agus na hiarmhairtí a míníodh dó / dí.
12. Is féidir le páiste atá imirt rógharbh nó ag cur isteach ar chursaí sa chlós a chur ag seasamh ag an bhfalla ar feadh tréimhse.
13. Páiste a chur chuig rang eile ar feadh tréimhse chun machnamh a dhéanamh ar an ndrochiompar. Is féidir leo obair faighte óna m(h)úinteoir a dhéanamh sa seomra nua.
14. Cuirtear i gcuimhne úsáid na Gaeilge mar theanga chumarsáide. Iarrtar ar pháiste seasamh in aice leis an mballa ar feadh tréimhse má leanann siad orthu ag labhairt as Béarla go leanúnach.
15. Cailliúnt amach ar thurasanna nó imeachtaí scoile. Úsáidtear an smachtbhanna seo má tharlaíonn an droch iompar le linn na himeachta sin nó má tá ceist sábháilteachas bainteach leis an drochiompar léirithe. Caithfear cead an PO a fháil do seo.
16. Má tá páiste de shíor ag cur isteach ar chúrsaí ar scoil, ba chóir foláireamh a thabhairt dóibh. Bíodh sé seo cuairt chuig an bpríomhoide nó cruinniú le tuismitheoirí / caomhnóirí muna dtagann feabhas orthu.
17. Plean iompair aonair a chur i bhfeidhm do pháistí áirithe tar éis labhairt le foireann SET / tuismitheoirí / caomhnóirí agus an páiste. Nóta le cur sa chontanam.
18. Cuirfear an páiste ar fionraí/ amach as an scoil

Cleachtas Aisiríoch – Aipindic 4

Mar scoil, úsáidmid Cleachtas aisiríoch chun coimhlint nó éagóir a phroiseáil. Cuirtear fócas ar an éagóir a dheisiú. Tugann sé deiseanna do pháistí a bheith freagrach as a n-iompar agus a bhfoghlaim. Tugann an próiseas seo deis do gach ball a bheith páirteach. Léiríonn gach seomra ranga agus seomra SET na ceisteanna aisiríoch taobh leis an Riail Órga – Caith le daoine mar go mhaith leat go gcaithfí leat féin. Is iad na 6 cheist ná:

1. Cad a tharla?
2. Cad air a raibh tú ag smaoineamh ag an am?
3. Cad a cheapann rú anois?
4. Conas mar a chuir.....isteach ar ?
5. An raibh aon slí eile chun cúrsaí a bheith difriúil/ níos fearr?
6. Csd is cóir tarlúint anois?

Bulaíocht:

“Is éard atá sa bhulaíocht ná iompar diúltach a dhéanann duine nó grúpa daoine ar bhonn leanúnach i gcoinne duine nó grúpa daoine & a dhéantar ar bhealach briathartha, fisiceach, go cibearach, go siceolaíoch nó mothúchánach.”

Cuirfear na céimeanna atá leagtha amach sa Pholasaí Frithbhulaíochta i bhfeidhm chun dul i ngleic le fadhb na bulaíochta.

1. Moltar do pháistí meas, aire agus tuiscint a léiriú do dhaoine eile ar scoil.
2. Mínítear do pháistí nach féidir glacadh le bulaíocht am ar bith.
3. Beidh múinteoirí ar fheitheoireacht sa chlós i gcónaí aireach don saghas iompar seo.
4. Moltar do pháistí eachtraí bulaíochta a phlé agus a nochtadh dá múinteoirí.
5. Déanfar fiosrú ar eachtraí bulaíochta agus leanfar céimeanna daingean ina leith.
6. Coimeádtar tuairisc d'eachtraí bulaíochta ar Aladdin

Nósanna Imeachta chun deighleáil le droch iompar.

Deileálfar le drochiompar i dtrí chatagóir éagsúla:

Mion eachtraí, drochiompar dáiríre agus mór eachtraí drochiompar. Déanfaidh múinteoirí agus / nó Príomhoide / Leas Príomhoide eachtraí a mheasfaidh agus a chuirfidh san áireamh méid an eachtra/ minicíocht, mar seo a leanas.

Céim 1:

Mion Eachtraí

Samplaí:

Ag cur isteach ar obair ranga, déanach don scoil, ag rith sa siúltán, ag caint sa líne tar éis an dara fhéadóg, ag fágaint a n-áit gan cead le linn lóin, ag fágaint bia/ cartúin bia sa bhosca bruscar, ag fágaint bruscair sa seomra ranga, ag caitheamh an éide scoile go mícheart, drochbhéasach / drochmhúinte le duine, gan obair bhaile a chríochnú, gan a bheith ag obair ar a c(h)umas, mioneachtraí sa chlós, iompair eile den saghas & minicíocht céanna.

Iarmhairtí:

Focal ó bhéal, dul chun reasún /plé leis an dalta, tuairisc den eachtra sa chlós a dhéanamh (ó bhéal leis an múinteoir ranga / scríofa i leabhar an chlóis).

Eachtraí a thárlaíonn go rialta:

1. Foláireamh a thabhairt do dhalta.
2. Nóta ar Aladdin Connect/ Glaoch abhaile chuig tuismitheoirí / caomhnóirí.
3. Tuairisc den eachtra scríobh / ceisteanna aisiríoch a fhreagairt (**Aipindic 1**) / rialacha scoile a scríobh.
4. Nóta sa dialann obair bhaile le siniú ag tuismitheoir / caomhnóir
5. An dalta a scaradh óna gcomhdaltaí do thréimhse sealadach.
6. Dalta a sheoladh chuig múinteoir / rang eile ar an gcaighdeán céanna nó gar do. Usáidfear an céim seo i ndiaidh na stráitéisí eile a úsáid ar dtús. Ní mór a chinntiú go bhfuil sé oiriúnach dalta a sheoladh chuig rang eile ag an am agus obair faoi leith a leagadh síos agus a aontú.

Céim 2:

Eachtraí Drochiompar Dáiríre:

Samplaí:

Damáiste a dhéanamh do shealúchas scoile / do shealúchas páistí eile, de shíor ag cur isteach ar an rang, ag insint bréige, bulaíocht, ag aisfhreagairt do mhúinteoir / chúntóir/ chuirteoir, ag fágaint na scoile gan cead / ag an scoil i ndiaidh am scoile gan cead, ag úsáid drochttheanga, ag cur iad féin / daltaí eile i mbaol sa chlós, ag gortú páiste eile d'aonghnó, ag tabhairt uirlis dainséarach ar scoil, iompair eile den saghas & minicíocht céanna.

Smachtbhannaí:

1. Dalta a sheoladh chuig an Leas-Príomhoide.
2. Dalta a sheoladh chuig an Príomhoide.
3. Múinteoir ranga ag bualadh le tuismitheoir(i)/ caomhnóir(i).
4. E-phost /glaoch ón bPríomhoide.
5. Uaireanta iarrfar ar thuismitheoir / caomhnóir dul chun réasún lena bpáiste ar an bhfón nó iarrfar orthu teacht chun cainte leo ar scoil nó chun iad a bhailiú.
6. Leas Príomhoide/Príomhoide ag bualadh le tuismitheoir(i)/caomhnóir(i).
7. Cuirfear in iúl é do Chathaoirleach an Bhoird Bainistíochta & iarrfar ar thuismitheoir(i) bualadh leis an gCathaoirleach & an Príomhoide.

Le haghaidh córas cruinn i gcás eachtraí bulaíochta, féach ar an bPolasaí Frithbhulaíochta sa scoil.

Céim 3:

Mór Eachtraí Droch Iompar (Iompar ionsaitheach, bagrach, foréigeanach).

Samplaí: Bulaíocht, damáiste a dhéanamh don scoil, iompar ionsaitheach, bagrach, foréigeanach, dírithe ar dhalta / bhall foirne, gadaíocht ó dhalta / bhall foirne, ag úsáid aon substaintí mí-dhleathach ar scoil -tobac, alcól, drugaí, iompair eile den saghas & minicíocht céanna.

Smachtbhannaí:

1. Is féidir le Príomhoide / an Cathaoirleach dalta a chur ar fhionraí láithreach ach socrú a dhéanamh é a phlé le tuismitheoirí / caomhnóirí an dalta agus cead an Bhoird a fháil chomh luath agus is féidir. **Aipindic 1.**
2. Cuirfear díbirt san áireamh i dtoscaí an-dáiríre agus d'réir Rial 130(6) Rialacha Bunscoileanna. **Aipindic 1.**

Is liostaí samplacha iad seo. Ní liostaí iomlán cuimsitheach de mhí-iompar & céimeanna nósanna imeachta iad.

Páistí le Riachtanais Speisialta/ Iompair.

Caithfidh gach páiste cloí leis an gcód iompair. Aithníonn an scoil go dteastaíonn cabhair ó pháistí le riachtanais speisialta/ iompair chun rialacha a thuiscint. Cuirfear pleananna iompair aonair i bhfeidhm tar éis labhairt le tuismitheoirí, múinteoir ranga, múinteoir SET agus/ nó leis an bPríomh Oide. Tabharfaidh gach oide tacaíocht don bhaile agus oibreoidh siad go dlúth leis an dteaghlach. Tabharfar forbairt cognaíoch agus mothúchánach san áireamh sa phlean. Lorgáitear comhairle ó ó seirbhísí eile agus ó mheasúnuithe siceolaíochta.

Múinfear straitéisí do pháistí ranga/ scoile chun cabhrú leis an bpáiste le riachtanais cloí leis na rialacha. Is tacaíocht iad. Déanfar é seo i slí tuisceanach, sábháilte ag aithint agus ag léiriú meas ar an ndifríocht idir gach éinne.

Páistí le Fadhbanna Iompair

1. Beimid profaisiúnta agus comhbhách i gcónaí le páistí le fadhbanna iompair/ mothúchánacha. Tuigimid gur ionann iompar agus cumarsáid agus aithníonn an scoil gur minic gur comhartha é an droch iompar de fadhbanna ag an bpáiste féin nó i dtimpeallacht an pháiste.
2. Má léiríonn páiste fadhb iompair nach bhfuil diagnóisithe, is féidir leis an bPríomh Oide tar éis dul i gcomhairle leis na dtuismitheoirí an páiste a chur ar aghaidh chuig siceolaí ó NEPS nó i gcomhair comhairleoireacht.
3. Úsáidtear córais iompair difriúil do pháistí ina measc beidh, Conradh Iompair nó taifead laethúil ar iompar.
4. Rachaidh múinteoirí i gcomhairle le gníomhaíochtaí seachtracha cuí – SESS, NCSE, NEPS, Le Chéile.

Meastar go bhfuil an iompar thíos luaite dáiríre:

1. Dímheas nó neamhchomhoibriú léirithe chuig baill foirne más eachtra rialta é.
2. Aon aicsean a chuireann páistí nó baill foirne i mbaol.
3. Ag glaoch ainmneacha, ciníochas, bulaíocht agus aon fhoréigean fisiciúil.
4. Fadhb le bainistíocht ar fhearg.
5. Ag déanamh damáiste nó ag goid sealúchais.

Am amach

Téann páistí faoi stiúr an chúntóra chun cleachtas OT (teiripe shaothair) nó chun tréimhse socráithe a dhéanamh ar feadh seal. Beidh na treimhsí seo gearr agus ar chlár ama laethúil más gá. Is féidir leis na sosanna seo a bheith éifeachtach chun an ualach céadfaíoch mothúchánach a bhainistiú.

Tugann an CRS tionlacan do pháistí dul agus filleadh ón gCubbaí do sosanna féin-rialúcháin.

Plean Iompair Aonair

Cuirtear plean iompair aonair le chéile le hionchur ó thuismitheoirí, an páiste, Múinteoir Ranga, Múinteoir SET agus / nó an Príomh Oide. Nóta le cur sa chontanam

‘Sé sprioc an phlean ná go n’éireodh an páiste féinfheasach faoin a iompar agus go mbeidís freagrach as. Seans go ndéanfar ceachtanna ar mhothúcháin/ iompar m.sh Fí na Folláine. Beidh córas duaise i bhfeidhm go seachtainiúil nó go laethúil má oireann sé.

Beidh iarmhairtí de droch iompar mínit9ihe sa phlean ach cuirfear béim I bhfad nío láidre ar obair chuig duaiseanna. Is minic a dhéantar athbhreithniú ar an bplean m.sh go míosúil leis an bhfoireann de thuistí, múinteoirí agus an páiste. Eagraítear na cruinnithe sin roimh ré.

Bainistíocht ar eachtra

Tá beirt den bhfoireann traenála chun idirghabháil i ngéarchéim agus is féidir leo baill foirne a thraenáil. ‘Sé aidhm an idirghabháil ná chun drochiompar a choinneáil ó ghéarú. Bíonn múinteoirí / CRS ag faire amach do na truícír de droch iompar agus freagraíonn siad go cuí.

	Iompar	Freagra
Leibhéal 1	Buairt	Tacaíocht ó bhéil
Leibhéal 2	Cosaint	Roghanna treoraithe
Leibhéal 3	Iompar i mbaol	Idirghabháil fisiciúil
Leibhéal 4	teannas laghdaithe	Comhbhá/ Cleachtas Aisiríoch

Ní bhainfear úsáid as céim 3 ach amháin má tá an páiste i mbaol nó chun daoine eile mórthimpeall a chur i mbaol. Tá an polasaí ar srian fisiciúil dírithe ar idirghabháil fisiciúil.

Taifead

Coiméadtar tuairisc ar eachtraí an chlóis i leabhrán an chlóis. Insíonn an múinteoir a bhíonn ar diúité faoin eachtra don mhúinteoir ranga agus don rúnaí má tá glaoch gutháin le déanamh má tá an páise gortaithe.

Déanann múinteoirí taifead ar eachtraí móra an chlóis sa dialann obair bhaile nó ar an gclár fógra ar Aladdin agus ar doiciméidí Aladdin. Coiméadtar comhfhreagras faoi iompar an pháiste ar Aladdin. Coiméadtar tuairisc ar bhullaíocht ann chomh maith.

Cumarsáid le Tuismitheoirí

Tá polasaí de chumarsáid oscailte le tuismitheoirí ag Gaelscoil Thomáis Dáibhís. Is féidir le tuismitheoirí teagmháil a dhéanamh le múinteoir nó le Príomhoide na scoile trí choinne a dhéanamh leis an rúnaí. Is féidir teagmháil a dhéanamh freisin tríd an dialann scoile nó tríd e-phost a sheoladh.

Táimid an-bhródúil as ár dtradiisiún de dea iompar i measc daltaí na Gaelscoile agus táimid ag súil go gcabhróidh an polasaí seo chun an tradisiúin san a choimeád.

I gcásanna eachtraí drochiompar dairíre, déanfar teagmháil le tuismitheoirí ó bhéal, trí glaoch a chur nó tríd litir/e-phost. Tabharfar cuireadh do thuismitheoirí teacht isteach go dtí an scoil chun é a phlé. I gcás mór eachtraí nó eachtraí dairíre a tharlaíonn go minic cuirfear fionraí san áireamh. Breathnófar ar iompar ionsaitheach, bagrach nó foréigeanach i leith baill fóirne mar eachtra dairíre nó mar mhór-iompar tromchúiseach ag brath ar na tosca.

I gcásanna droch iompar dairíre leanúnach, cuirfear é seo in iúl do Chathaoirleach an Bhoird agus iarrfar i scríbhinn ar thuismitheoirí teacht chun na scoile chun bualadh leis an gCathaoirleach agus an Príomhoide. Muna dtugann tuismitheoirí geallúint go dtiocfaidh feabhas sásúil ar iompar an dhalta sa todhchaí, d'fhéadfaí an dalta a chur ar fionraí do thréimhse sealadach. Déanfar aon thréimhse fionraíochta a chur i bhfeidhm d'réir Rialacha Bunscoileanna. **Aipindic 1**

I gcás mór eachtra drochiompar, tugann an Bord Bainistíochta cead do Chathaoirleach / Príomhoide dalta a chur ar fionraí sealadach láithreach, ach coinne a dhéanamh leis na tuismitheoirí chun é a phlé.

Má tá aon bhuaire ar thuismitheoir i dtaobh a p(h)áiste, ba chóir dóibh coinne a dhéanamh leis an múinteoir ranga tríd an rúnaí scoile. Cuirfidh an múinteoir aon eolas fé bhráid an Phríomhoide más gá, tar éis iarracht a dhéanamh é a réiteach ag leibhéal ranga ar dtús. Tá an Príomhoide ar fáil do thuismitheoirí atá míshásta le réiteach ag leibhéal ranga nó má tá cás práinneach i gceist. Seo a leanas na céimeanna gur chóir leanúint má tá aon bhuaire ar thuismitheoir i dtaobh a p(h)áiste.

- (1) É a phlé / leis an múinteoir ranga agus teacht ar réiteach
- (2) Múinteoir / tuismitheoir chun bualadh leis an bPríomhoide chun teacht ar réiteach.
- (3) Príomhoide / Tuismitheoir ag cur in iúl don Bhord Bainistíochta má tá aon pháirtí fós míshásta.

Is polasaí scoile é sa Ghaelscoil teagmháil rialta a dhéanamh le tuismitheoirí chun eachtraí iompair a chur in iúl dóibh.

Rólanna agus Freagrachtaí:

1. Is ar Phríomhoide na Gaelscoile atá mór-freagracht an polasaí a chur i bhfeidhm sa scoil.
2. Tá freagracht ar gach ball foirne an polasaí seo a chur i bhfeidhm go laethúil.
3. Tugann an Bord Bainistíochta tacaíocht don Phríomh Oide agus don fhoireann an cód a chur i bhfeidhm.
4. Ní mór do thuismitheoirí agus daltaí Ghaelscoil Thomáis Dáibhís tacú leis an bpolasaí seo chun tairbhe a bhaint as.

Dáta le cur in bhfeidhm:

Cuirfear i bhfeidhm ó

Athbhreithniú

Déanfar athbhreithniú ar an bpolasaí seo nuair a bheidh gá. An chéad athbhreithniú eile i.....

Daingniú & Cumarsáid

Glacadh leis an bpolasaí seo ag cruinniú an Bhoird ar an

Déanfar an polasaí a scaipeadh ar ghach teaghlach sa scoil agus tabharfar é do ghach teaghlach nua ag am chlarúcháin.

Agúisíní

1. Nósanna imeachta d'fhionraí/ dhíbirt.
2. Plean iompair do thaisteal ar bhus
3. Plean iompair spóirt

Agúisín 1

Nasc chuig míniúchán ar Riail 130(5) Rules for National Schools.

<https://assets.gov.ie/15651/0cfe8a4e2f8a4daf97e0a9f45dc25f70.pdf>

Nósanna imeachta do fhionraí agus do dhíbirt ar fáil ó oifig an phríomhoide.

Agúisín 2: Cód Iompair le hAghaidh Taisteal ar an mBus:

Ag fanacht i gcomhair an bhus:

- 1 Seasfaidh mé go ciúin agus í líne díreach.
- 2 Siúlfaidh mé go dtí an bus nuair a deir an múinteoir go bhfuil cead agam.
- 3 Beidh mé cúramach má tá trácht ann & tabharfaidh mé aire do dhaoine atá timpeall orm agus mé ag dul ar an mbus.

Ag súil isteach sa bhus:

- 1 Fanfaidh mé i líne ag feitheamh chun dul ar an mbus.
- 2 Ní bheidh mé ag brú chun dul ar an mbus.
- 3 Fágfaidh mé an chéad sraith suíocháin i gcomhair na múinteoirí agus cúntóirí a bheidh ag taisteal ar an mbus nó aon shuíocháin eile a lorgaíonn an múinteoir.
- 4 Leanfaidh mé treoir an mhúinteora / chúntóra maidir le suíocháin.

Ag taisteal ar an mbus:

- 1 Fanfaidh mé i mo shuí le linn an turais ar an mbus.
- 2 Beidh mo chrios sábhála orm agus déarfaidh mé leis an múinteoir/ tiománaí bus má tá aon fhadhb agam leis nó má tá aon pháiste nach bhfuil ag caitheamh a c(h)rios.
- 3 Beidh mé go deas ciúin ar an mbus agus ní chuirfidh mé isteach ar thuras aon duine eile.
- 4 Ní chuirfidh mé aon chuid de mo chorp lasmuigh de fhuinneog an bhus.
- 5 Ní dhéanfaidh mé aon damáiste d'aon rud a bhaineann leis an mbus.
- 6 Ní chuirfidh mé éinne atá ag taisteal liom i mbaol.

Ag fágaint an bhus:

- 1 Fanfaidh mé i mo shuí go dtí go bhfuil an bus stoptha agus cead faighte agam ón múinteoir mo shuíocháin a fhágaint.
- 2 Ní fhágfaidh mé aon rud i mo dhiaidh ar an mbus m.sh. cóta nó mála.
- 3 Fágfaidh mé m'áit glan, néata agus ní chaithfidh mé bruscar ar an dtalamh.
- 4 Scaoilfidh mé leis na daoine atá ina suí romham amach ar dtús.

- 5 Siúlfaidh mé go deas béasach agus déarfaidh mé ‘Go raibh maith agat’ leis an tiománaí bhus agus mé ag dul amach. Ní bhuailfidh mé mo mhála i gcoinne éinne ar mo shlí amach.
- 6 Déanfaidh mé líne díreach le mo chairde go ciúin in áit sábháilte aibhsithe ag mo mhúinteoir.
- 7 Beidh mé ag éisteacht le treoir ón mhúinteoir.
- 8 Má tá cóta nó mála le strapa scaoilte, ceanglóidh mé é roimh fágaint.
- 9 Fanfaidh mé go dtí go mbeidh an bus imithe roimh dom bogadh nó roimh dom an bóthar a thrasnú.
- 10 Cabhróidh mé le páistí óga an bóthar a thrasnú go sábháilte.

Meas a léiriú ar phaisinéirí eile

1. Léireoidh mé deashampla i gcónaí.
2. Tabharfaidh mé aire do pháistí óga ar an mbus.
3. Ní chuirfidh mé iachall ar éinne éirí den suíochán.
4. Ní dhiúltóidh mé d’éinne suí in aice liomsa.
5. Inseoidh mé do dhuine fásta (tuistí, múinteoirí) má tá éinne ag déanamh bullaíochta ar an mbus.

Meas a léiriú ar an dtiománaí:

1. Leanfaidh mé treoracha an tiománaí bus.
2. Léireodh mé meas i gcónaí ar an dtiománaí bus.

Meas ar sealúchas:

1. Coimeádfaidh mé mo mhála ar/faoi mo shuíochán féin.
2. Ní bheidh mé ag seasamh ar na suíocháin.
3. Ní bheidh mé ag scríobh ar chúl na suíochán.
4. Ní bheidh mé ag caitheamh seile ar an mbus.
5. Ní bheidh mé ag bualadh ar na fuinneoga.
6. Ní bheidh mé ag cur isteach ar an ndoras éigeandála.
7. Ní bheidh mé ag cur guma coganta ar na suíocháin.
8. Ní fhágfaidh mé bruscar ar an mbus.

Aguisín 3: Cód Iompair Spóirt

Mé Féin

1. Déanfad mo dhícheall. Tuigfead gur chóir dom a bheith tuisceanach dom féin má chaillimid, is gur cóir dom a bheith umhal má bhuaimid. Is de bharr imirt fóirne gach bua agus cailliúint. An rud is tábhachtaí, ná go ndéanfad mo dhícheall, is cuma cén toradh.
2. Má imrím go maith nó má éiríonn liom scór cinniúnach a aimsiú, ní chóir dom bheith ag féin-maíomh as.

Imreoirí ó Fhóirne/Scoileanna eile

1. Beannóimid d'imreoirí roimh/tar éis gach cluiche. Croithfimid lámh leo roimh agus i ndiaidh an chluiche.
2. Guífimid gach rath orthu, is cuma má tá siad tar eis buachaint nó cailliúint.
3. Imreoidimid laistigh de rialacha an spóirt, ionas go mbeidh gach imreoir sabháilte.
4. Coimeádfaimid smacht ar ár mothúcháin, is sinne ag deileáil le himreoirí eile.
5. Ní chóir dúinn riamh buille a thabhairt d'aon imreoir eile.
6. Ní chóir dúinn riamh ár bhfoighne a chailliúint agus eirí feargach.
7. Déileálfaimid go béasach, cothrom le himreoirí eile.
8. Taispeánfaimid meas don fhoireann/dos na himreoirí eile.

Ár dTraenáilaithe Féin

1. Léireoidimid meas dos na traenáilaithe le dea-theanga is caint oiriúnach i gcónaí. Tá na traenáilaithe sásta a n-am saor a thabhairt suas chun na scileanna a theagasc.
2. Glacfaimid le cinneadh an traenálaí maidir le himirt is le roghnú fóirne.
3. Ní chóir gearán muna roghnaítear sinn le bheith ar fhoireann.
4. Éistfimid leis na dtraenáilaithe go ciúin béasach nuair a táid ag caint.
5. Má thá rud éigint le rá againn le traenálaí, labhróimid go béasach leis/ léi.
6. Ní chóir droch theanga / caint mí-oiriúnach a úsáid riamh.
7. Is leis an dtraenálaí an focal scoir.

Lucht Tacaíochta agus Traenáilaithe Fóirne/Scoileanna Eile

1. Léireoidimid meas do lucht tacaíochta agus traenáilaithe fóirne/scoileanna eile.
2. Muna bhfuilimid sásta le rud éigint, labhróimid le múinteoir/traenálaí ón ár scoil féin, nó le réiteoir, seachas aisfhreagairt a thabhairt.
3. Ní úsáidimid aon drochtheanga ná ní bheidh aon aisfhreagairt riamh.
4. Guífimid gach rath ar lucht tacaíochta/ traenáilaithe foirne eile roimh agus i ndiaidh an chluiche, is cuma cén toradh.

Comhimreoirí

1. Is cóir dúinn meas a léiriú dár gcomhimreoirí agus deileáil leo mar chuid den fhoireann.
2. Tá gach éinne ar an bhfoireann idir imreoirí agus ionadaithe – an painéal iomláin.
3. Imreoidimid mar fhoireann ní go haonarach ar son na foirne.
4. Má táim breoite nó gortaithe roimh/le linn cluiche, cuirfear in iúl do mhúinteoir/traenálaí/réiteoir é.
5. Ní bheimid leithleasach leis an liathróid.
6. Má dhéanann comhimreoir botún, beimid dearfach leo, molfaimid dóibh smaoineamh ar an gcéad liathróid/imirt/cluiche eile, is a bheith dearfach leo féin.
7. Ní chóir dúinn magadh faoi chomhimreoir nó scigmhagadh a dhéanamh díobh i dtaobh seans a chur amú nó botún a dhéanamh.

8. Is cóir a mhalairt a dhéanamh agus iad a mholadh agus tacaíocht a thabhairt dóibh nuair a dhéanann siad botúin.
9. Is cóir cuimhneamh i gconaí go bhfuil a ndícheall á dhéanamh ag gach duine agus a bheith dílis do gach ball foine.

Réiteoirí/Maoir/Riarthóirí

1. Taispeánfaimid meas don réiteoir tré dhea-iompar, dea-chaint is éisteacht lena t(h)reoracha.
2. Ní chóir dúinn a bheith drochbhéasach nó droch theanga a úsáid le réiteoir nó maoir eile.
3. Is cóir cuimhneamh i gconaí nach féidir cinneadh réiteora a athrú, is cuma cad a deirimid nó a dhéanaimid.
4. Tá cinneadh an réiteora i gconaí ceart fiú más droch chinneadh é.
5. Má táimid míshásta le cinneadh réiteora, ní chóir dúinn gearán nó an milleán a chur ar éinne. Ba chóir dúinn leanúint ar aghaidh leis an geluiche.
6. Is cóir dúinn lámh a chroitheadh leis an réiteoir agus buíochas a ghabháil leis / léi tar éis an chluiche.

Aontáim agus glacaim leis an gCód Iompair thuas is mé ag imirt spóirt d'aon saghas leis an scoil.

Síniú an imreora:

Síniú Tuismitheora/Caomhnóra:

Dáta:

Aipindic 4: Cleachtas Aisiríoch

Ainm an Pháiste:

Rang:

Dáta:

1. Cad a tharla?

2. Cad a bhí id'aigne ag an am?

3. Cad a cheapann tú anois?

4. Conas mar a chuiristeach ar ?

5. An raibh aon slí eile chuna dhéanamh?

6. Cad go gcaithfidh tarlúint anois?

Agúisín 5 : Ag Bainistiú Iompar Dúshlanach.

Réamhrá

Eascraíonn an polasaí seo ón ár ndílseacht chun an foghlaim is múineadh is fearr a chur ar fáil do gach páiste. Uaireanta, léiríonn cuid dár bpaistí iompar dúshlánach le hiompar mothúchanach/ fisiciúil le rioscaí san áireamh. 'Sé aidhm an pholasaí seo ná cearta na bpaistí agus foirne a chosaint agus chun timpeallacht scoile dearfach, sábháilte, ionchuimsitheach le meas a chruthú.

Iarrfaimid i gconaí iompar dearfach a mhúnlú tríd meas a léiriú agus tríd chaidreamh le dínit a dhéanamh len ár bpaistí. Cruthaímid sábháilteachtachas do chách má bhainistimid agus má choiscrimid iompar dúshlánach.

Tuigimid sa Ghaelscoil go mbíonn nasc idir deacrachtaí iompair le laigí, íogaireacht céadfach agus cumas cognaíoch an indibhidiúil.

Straitéisí chun iompar dearfach a chur chun cinn.

Tuigimid gur cumarsáid í an iompar agus go mbíonn sprioc ag iompar dúshlánach an pháiste. Is feidir leis an sprioc bheith bainteach le haird a lorg, a bheith céadfaíoch, inlámhsithe nó éalaíoch. Iarrfaimid ar ár bpaistí chun cumarsáid níos éifeachtaí a roghnú. Tacaímid dóibh chun timpeallacht soisialta dearfach le moladh a chruthú, le n-aitheantas ar rannphartaíocht agus ar mhór ghníomh.

Seo liosta de chuid de na straitéisí chun dea-iompar a chur chun cinn:

- Moladh agus aitheantas
- Scileanna cumarsáide a fhorbairt
- Rialacha agus treoracha soiléir agus simplí
- Sceidéal amhairc
- Uaineadoirí chun obair críochnúil a mhealladh.
- Duaiseanna le pointí/ dearbháin
- Rochtain ar ábhar roghnach/ gníomhaíochtaí roghnacha i ndiaidh críoch na hoibre.
- Cláir roghnacha.
- Suíocháin roghnacha
- Córas na mbudaí
- Seachrán agus sraonadh.
- Cumarsáid rialta le tuismitheoirí.
- Scileanna soisialta tríd Fí na Folláine, Fun Friends, Cairde go deo, OSPS, Bí Sabháilte
- Scéalta soisialta
- Cur chuige aontaithe roimh iompair dúshlánach ag baill foirne.
- Iarmhairtí soiléir roimh droch iompair
- Plé leis an bpaiste faoin ndroch iompair le cabhair ó na Ceisteanna Aisiríoch.
- Iompar / scil oiriúnach a mhúineadh agus a threisiú - slí a mhúineadh don phaiste sos a lorg ó tasc seachas iompar dúshlánach a roghnú.
- Rianú ABC
- Cuairteanna ar an dTéarmann faoin staighre agus ar an gCubáí.
- Sosanna rialúcháin ag baint feidhm as cleachtas OT.
- Traenáil CPI ó bheil chun droch iompar a chosaint.
- Plean iompair aonaránach.
- Comhairle a fháil ó NEPS, NCSE, SENO agus ó gníomhaireachtaí seachtracha.
- Clár ama mionathraithe ag tacú le Ciorcúlan 0047/2021.

Traenáil Foirne

Forbraíonn Gaelscoil Thomáis Daibhís scileanna agus muinín na foirne chun deighleáil le hiompar dúshlánach tríd forbairt ghairmiúil leanúnach. ‘Sí an príomh-shlí chun iompar dearfach a mhealladh ná tríd idirghabháil ó bhéil agus faireachas.

Fuair beirt mhúinteoir oiliúnt sa chúrsa CPI – Bonn léibhéil ionas gur féidir leo baill foirne a thraenáil. Cuirtear béim ar droch iompar a sheachaint tríd ár bhfaireachas agus tríd ár bhfreagra ar suímheanna.

Mínítear iompar dúshlánach i gcóras céimnithe agus cabhraíonn ár bhfreagraí leis an iompar a dhíghéaru ó leibhéil níos airde a shroichint.

	Iompar	Freagra
Céim 1	Neirbhís	Tacaíocht ó bhéil
Céim 2	Cosantach	Tacaíocht ó bhil/é Roghanna teoranta
Céim 3	Iompar rioscach	Idirghabháil fisiciúil
Céim 4	Teannas laghdaithe	Ceisteanna aisiríoch

Úsáidtear céim 3 amháin nuair a bhíonn an pháiste i mbaol nó nuair a chuireann sé / sí daoine eile i mbaol. Baineann an idirghabháil fisiciúil le réimse d’idirghabháil – dícheangal – blocáil ; coinneáil agus cobhsú; brú/ tarraingt/ luamhán coinneáil le idirghabháil íseal, meánach agus ard-choinneáil.

Úsáidtear srianadh fisiciúil nuair a bhíonn an pháiste ndainséar nó má tá an iompar ag cur páistí / daoine eile i ndainséar. Beidh tuairisc seolta chuig an NCSE ach ní sheoltar ainm an pháiste.

Tugtar an cúrsa seo as Béarla. Níl cead againn é a thabhairt trí Ghaeilge don fhoireann.

Modúl 1	The CPI Development Model
Modúl 2	Integrated experience
Modúl 3	Communication Skills
Modúl 4	Responding to defensive behaviours
Modúl 5	Safety Interventions (dis-engagement skills)
Modúl 6	Introduction to Restrictive Interventions (Including holding skills)
Modúl 7	Decision Making
Modúl 8	Post Crisis (including restorative practices.)

Freagrachtaí bainteach le Bainistiú Iompair.

Beidh múinteoirí freagrach as:

- Timpeallacht sábháilte, tacaíochta a chur ar fáil chun forbairt oideachasúil, soisialta, mothúchanach agus iompraíoch a chruthú.
- Bainistíocht ranga agus straitéisí idirghabháil a úsáid le páistí a léiríonn iompar dúshlánach nó atá i mbaol dá léithéid a fhorbairt mar shampla – suíocháin, córas budaí, feitheoireacht, córas duaise aonaránach.
- Plean bainistíochta iompair a chur i bhfeidhm tar éis comhairliúcháin le tuistí.
- Tabhairt faoi forbairt ghairmiúil leanúnach a chabhraíonn le tuiscint ar pháistí le hiompar dúshlánach.

- Taifead ar eachtraí le hiompar dúshlánach ar Aladdin ag baint feidhm as foirm ABC (Aguisín 5.1). Scríofar tuairiscí (Aguisín 5.2) ar eachtraí nuair is gá (Féach ar an Ráiteas Sláinte is Sábháilteachta)
- Eachtraí d'iompar dúshlánach a thuairisciú chuig an P.O agus chuig tuistí/ caomhnóirí.

Beidh tuismitheoirí/ caomhnóirí freagrach as:

- Buairteanna faoi iompar a bpáistí a chuir in iúil don mhúinteoir ranga agus don P.Oide.
- Rannphartáocht i bplean iompair aonaránach a bpáiste chomh maith le haiseolas a thabhairt ar aon idirghabháil a rinneadh.
- Comhoibriú le hidirghabháil agus straitéisí molta ag an múinteoir ranga / múinteoir SET/ P. Oide.
- Eolas a thabhairt don scoil faoi leigheas a bpáistí agus faoi thorthaí an leighis sin. Is cóir go mbeadh na torthaí a thabhairt sa áireamh sna straitéisí iompair.
- Eolas a thabhairt faoi eachtraí móra a bheadh tionchar ar iompar an pháiste go stairiúil nó san am i láthair.

Beidh an Príomh Oide freagrach as:

- Timpeallacht scoile tacúil a chur ar fáil agus an polasaí iompar dúshlánach a chur i bhfeidhm.
- forbairt ghairmiúil leanúnach a chur ar fáil ionas go mbeidh uasciliú agus roinnt d'eolas agus de mholtaí laistigh den scoil.
- Comhairle seachtach a lorg.
- Cinneadh a dhéanamh nuair a thrialtar gach clár idirghabháil atá ar fáil.

Céimeanna chun iompar dúshlánach a láimhseáil:

Cuireann Gaelscoil Thomáis Dáibhís béim ar dea-iompar mar atá intuigthe sa Chód Iompair. Ní thrialtar na céimeanna seo ach nuair a chliseann ar na straitéisí dearfacha.

Iompar miondúshlánach

- Tacaíocht ó bhéil
- Deileáil laistigh den rang
- Fócas coimeáda ar deaiompaor léirithe ag páistí eile.

Iompar miondúshlánach leanúnach

- Tacaíocht ó bhéil
- Scríofa sa bhileog ABC – Aguisín 5.1
- Tuairisc chuig tuistí / caomhnóirí
- San áireamh nuair a chruthaítear Plean Iompair aonaránach.

Iompar ionsaitheach - Céim 2 den mhairís CPI

- Tacaíocht ó bhéil/ Roghanna teoranta de réir Céim 2 CPI
- Scríofa sa bhileog ABC – Aguisín 5.1 i gcomhad an pháiste
- Tuairisc chuig tuistí / caomhnóirí
- Plean iompair tacúil curtha i bhfeidhm

Iompar ionsaitheach -iompar dúshlánach dáiríre - Céim 3 den CPI

- Comhdháil idir an pháiste agus na baill foirne páirteach san eachtra.
- Cárta buí/ dearg tugtha ag páiste eile ón rang chuig múinteoir / CRS.
- Moltar don phaiste bogadh go dtí áit eile nó bogtar an rang, pé suíomh is fusa a chur i bhfeidhm.
- Tugtar am don phaiste socrú síos.
- Eagraítear cabhair ó dhochtúir/ bhanaltra más gá.
- Cuirtear an múinteoir ranga ar an eolas muna bhfuil sé/sí timpeall (m.shampla ag lón; ar an gclós...)
- Líontar foirm ABC agus an fhoirm ar Eachtra Tromchúiseach más gá.
- Cuirtear an P Oide agus na tuistí ar an eolas.
- Pléitear an eachtra idir na baill foirne agus an P Oide ionas go bhfoghlaimeoidh gach éinne agus go mbeidh a leithéid d'eachtra seachainte sa todhchaí.
Is cóir go mbeadh fíricí amhain sa tuairisc ionas go gcuirfear gníomhaíochtaí tacúil, eagraíochtúil i bhfeidhm.
Cuirtear an fhoireann ar an eolas faoi ndainséar féideartha agus conas iad a chosc
Úsáidtear an eachtra chun athbhreithniú a dhéanamh ar pholasaithe; córas; léiriú más gá.
- Cuirtear Plean Iompair Aonaránach i bhfeidhm tar éis comhairliúcháin le tuistí.
- Má tharlaíonn an iompar arís, leantar an córas céimniúil agus déantar athbhreithniú ar an bplean go minic/ go rialta/ go míosúil más gá.
- Má tharlaíonn an droch iompair géir an rialta, beidh cruinniú idir an Múinteoir ranga, an P. Oide agus Cathaoirleach.
- Cuirtear an páiste ar fionraí muna ngeallann na tuistí go mbeidh iompar an pháiste inglactha sa todhchaí. Déanann an P Oide comhdháil leis an M. Ranga agus le baill eile den phobal scoile. Leantar treoracha ó Rialacha do BunScoileanna agus an Achta Leasa Oideachais.

Notaigh:

Ní chuirtear i bhfeidhm straitéisí iompair gan tacaíocht iomláin an tuismitheora. Muna bhfuil an tacaíocht sin le fáil ó thuistí/ caomhnóirí, eagraítear cruinniú leis na tuistí/gcaomhnóirí chun idirghabháil iomláin malartacha a phlé. Pléitear na hiarmhairtí de gach rogha d'idirghabháil idir múinteoir ranga, P.Oide agus na tuistí ag tabhairt san áireamh an dualgas cúraim le léiriú ar pháistí eile agus ar bhaill foirne. Munar féidir teacht ar réiteadh, seoltar an fhadhb chuig an Bord Bainistíochta.

Róil agus freagrachtaí

Caithfidh baill foirne na Gaelscoil glacadh leis an bpolasaí ar iompar dúshlánach. Tá sé de dhualgas ar an PO go mbeidh gach múinteoir ar an eolas faoi. Síníonn tuistí go nglacfaidh siad lena a leithéid nuair a chláraíonn siad a bpáiste ar scoil.

Teorainn.

Níl an doiciméid seo ag liostáil gach suíomh ná na straitéisí chun deighleáil le droch iompair. Níl ann ach treor chun fadhb le droch iompar dúshlánach a réiteadh do na páistí, don mhúinteoir agus don PO.

Athbhreithniú / daingniú

Déanfar athbhreithniú ar an bpolasaí seo go rialta chun é a choimeád suas chun dáta agus ábhartha. Seans go mbeidh athbhreithniú leanúnach nó slite nua oideachasúla nó teoracha on DES ag athrú an pholasaí.

Sínithe ar son an Bhoird Bhainistíochta:

Cathaoirleach.....Dáta:.....

Príomh Oide:.....Dáta:.....

Aipindic 5.1 ABC Behaviour/ Iompar ABC

Antecedents and function of behaviour/ Na trucidir/ Cad is cúis leis an iompar?
Cad é sprioc an iompair? aird a lorg, céadfach, inbhraite nó éalú ?

Behaviour/ An iompar/ cad a tharla?

Consequences/ Na hiarmhairtí

Baill

Foirne:.....

Dáta.....Áit.....

Aipindic 5.2 Tuairisc ar Eachtra tromchúiseach

Ar fáil ón oifig an Phríomh Oide.

Available from the Principal's Office.

Aipindic 6

Procedure to be followed if a pupil is to be suspended from the school

Suspension is defined as “requiring the student to absent himself/herself from the school for a specified, limited period of school days.” (NEWB 2008)

The Board of Management of Gaelscoil Thomáis Dáibhís will be guided by the NEWB in Developing a Code of Behaviour: Guidelines for Schools 2008 in matters relating to suspension from school. The Board of Management of Gaelscoil Thomáis Dáibhís has the authority to suspend a pupil.

Grounds for suspension:

When a preliminary assessment of the facts confirms very serious misbehaviour that could warrant suspension the Principal will:

- Inform the student and his/her parents about the complaint either by phone or in writing
- Give the pupil and the parents an opportunity to respond
- Place the pupil in detention until a determination is made about the suspension.

Parents will be given an opportunity to respond, to make their case for lessening the sanction and for the school to explore with parents how best to address the pupil's behaviour.

Suspension will result from very serious misbehaviour where 1 of the following criteria is satisfied:

- The student's behaviour has had a seriously detrimental effect on the education of other students
- The student's continued presence in the school at this time constitutes a threat to safety
- The student is responsible for serious damage to property.

A single incident of serious misconduct may be grounds for suspension.

Immediate suspension

In exceptional circumstances, the Principal may consider an immediate suspension to be necessary where the continued presence of the student in the school at the time would represent a serious threat to the safety of students or staff of the school, or any other person.

The period of suspension

A student should not be suspended for more than three days, except in exceptional circumstances where the Principal considers that a period of suspension longer than three days is needed in order to achieve a particular objective.

Section 29 Appeal

Where the total number of days for which the student has been suspended in the current

school year reaches twenty days, the parents may appeal the suspension under section 29 of the *Education Act 1998*, as amended by the *Education (Miscellaneous Provisions) Act 2007*.

Implementing the suspension

Written notification

The Principal should notify the parents and the student in writing of the decision to suspend.

The letter should confirm:

- the period of the suspension and the dates on which the suspension will begin and end
- the reasons for the suspension
- any study programme to be followed
- the arrangements for returning to school, including any commitments to be entered into by the student and
- the parents (for example, parents might be asked to reaffirm their commitment to the code of behaviour)
- the provision for an appeal to the Board of Management
- the right to appeal to the Secretary General of the Department of Education and Science (*Education Act 1998*, section 29)

Grounds for removing a suspension

A suspension may be removed if the Board of Management decides to remove the suspension for any reason or if the Secretary General of the Department of Education and Science directs that it be removed following an appeal under section 29 of the *Education Act 1998*.

After the suspension ends

A period of suspension will end on the date given in the letter of notification to the parents about the suspension.

Re-integrating the student

The school should have a plan to help the student to take responsibility for catching up on work missed. This plan will help to avoid the possibility that suspension starts or amplifies a cycle of academic failure. Successful re-integration goes beyond academic work. A suspended student may feel angry or resentful about their suspension, and these feelings can trigger problems with reintegration which, in turn, may lead to further problem behaviour. Where possible, the school should arrange for a member of staff to provide support to the student during the re-integration process.

Clean slate

When any sanction, including suspension, is completed, a student should be given the opportunity and support for a fresh start. Although a record is kept of the behaviour and any sanction imposed, once the sanction has been completed the school should expect the same behaviour of this student as of all other students.

Records and reports

Records of investigation and decision-making

Formal written records should be kept of:

- The investigation (including notes of all interviews held)
- The decision-making process
- The decision and the rationale for the decision
- The duration of the suspension and any conditions attached to the suspension.

Report to the Board of Management

The Principal should report all suspensions to the Board of Management with the reasons for and the duration of each suspension.

Report to NEWB

The Principal is required to report suspensions in accordance with the National Educational Welfare Board (NEWB) in accordance with NEWB reporting guidelines (*Education (Welfare) Act, 2000, Section 21(4)(a)*)

Review of the use of Suspension

The Board of Management will review the use of suspension in the school at regular intervals to ensure that its use is consistent with school policies and to ensure that the use of suspension is appropriate and effective.

Procedure to be followed if a pupil is to be expelled from the school.

Definition of Expulsion:

'A student is expelled from a school when a Board of Management makes a decision to permanently exclude him or her from the school, having complied with the provisions of section 24 of the Education (Welfare) Act 2000.'

The Board of Management of Gaelscoil Thomáis Dáibhís will be guided by the procedures as set out by National Educational Welfare Board (NEWB) in Developing a Code of Behaviour: Guidelines for Schools 2008 in matters relating to expulsion from school. The Board of Management has the authority to expel a pupil. This authority is a reserved function of the Board of Management and is not delegated to the Principal.

Before expelling a pupil, the school will have taken significant steps to address the misbehaviour and to avoid expulsion of a pupil including, as appropriate:

1. Meeting with parents and the student to try to find ways of helping the student to change their behaviour.
2. Making sure that the student understands the possible consequences of the behaviour, if it should persist.
3. Ensuring that all other possible options have been tried.
4. Seeking the assistance of support agencies, if appropriate

A proposal by the Board of Management to expel a student requires serious grounds, such that:

1. The student's behaviour is a persistent cause of significant disruption to the learning of others or to the teaching process.
2. The student's continued presence in the school constitutes a real and significant threat to safety.
3. The student is responsible for serious damage to property.

Expulsion for a First offence

The Board of Management reserves the right to expel pupils for a first offence for the following behaviours:

1. A serious threat of violence against another pupil or member of staff.
2. Actual violence or physical assault.
3. The supply of illegal drugs to other students in the school.
4. Sexual assault.

Expulsion

Where a preliminary assessment of the facts confirms serious misbehaviour that could warrant expulsion, the following procedural steps will apply:

1. A detailed investigation carried out under the direction of the Principal.
2. A recommendation to the Board of Management by the Principal.
3. Consideration by the Board of Management of the Principal's recommendation and the holding of a hearing.
4. Board of Management deliberations and actions following the hearing
5. Consultations arranged by an Education Welfare Officer of the National Educational Welfare Board
6. Confirmation of the decision to expel.

Step 1: A detailed investigation carried out under the direction of the Principal

In investigating an allegation the principal will:

- Inform the student and parents about the details of the alleged misbehaviour, how it will be investigated and that it could lead to expulsion.
- Give the parents and student every opportunity to respond to the complaint before a decision is made and a sanction imposed.

Parents will be informed in writing of the alleged misbehaviour and the proposed investigation in order to have a permanent record of having let them know.

Step 2: A recommendation to the board by the Principal

Where the principal forms the view, based on the investigation that expulsion may be warranted, the principal makes a recommendation to the Board of management to consider expulsion. The principal will

- inform the parents and the student that the Board of Management is being asked to consider expulsion
- ensure that parents have records of: the allegations against the student; the investigation; and written notice of the grounds on which the Board of Management is being asked to consider expulsion
- provide the Board of Management with the same comprehensive records as are given to parents
- notify the parents of the date of the hearing by the Board of Management and invite them to that hearing
- advise the parents that they can make a written and oral submission to the Board of Management
- ensure that parents have enough notice to allow them to prepare for the hearing.

Step 3: Consideration by the Board and the holding of a hearing

The Board will review the initial investigation and satisfy itself that the investigation was properly conducted in line with fair procedures. It will ensure that no party who has had any involvement with the circumstances of the case is part of the Board's deliberations.

Where a Board of Management decides to consider expelling a student, it will hold a hearing.

At the hearing:

- The Principal and the parents will put their case to the Board in each other's presence.
- Each party will be allowed to question the evidence of the other party directly.
- The meeting may also be an opportunity for parents to make their case for lessening the sanction.
- Parents may wish to be accompanied at hearings and the Board will facilitate this.
- After both sides have been heard, the Board will ensure that the Principal and parents are not present for the Board's deliberations.

Step 4: Board of Management deliberations and actions following the hearing

Where the Board of Management, having considered all the facts of the case, is of the opinion that the student should be expelled, the Board will notify the Educational Welfare Officer in writing of its opinion, and the reasons for this opinion. (Education (Welfare) Act 2000, s24(1)). The student will not be expelled before the passage of twenty school days from the date on which the EWO receives this written notification (Education (Welfare) Act 2000, s24(1)). The Board will inform the parents in writing about its conclusions and the next steps in the process. Where expulsion is proposed, the parents will be told that the Board of Management will now inform the Educational Welfare Officer.

Step 5: Consultations arranged by the Educational Welfare Officer

To ensure that arrangements are made for the student to continue in education the Educational Welfare Officer will:

- make all reasonable efforts to hold individual consultations with the Principal, the parents and the student, and anyone else who may be of assistance.
- convene a meeting of those parties who agree to attend (Education (Welfare) Act 2000, section 24).

Pending these consultations, the Board of Management may take steps to ensure that good order is maintained and that the safety of students is secured (Education (Welfare) Act 2000, s24(5)).

The Board may consider it appropriate to suspend a student during this time.

Suspension will be considered where there is a likelihood that the continued presence of the student during this time will seriously disrupt the learning of others, or represent a threat to the safety of other students or staff.

Step 6: Confirmation of the decision to expel

Where the twenty-day period following notification to the Educational Welfare Officer has elapsed, and where the Board of Management remains of the view that the student should be expelled, the Board of Management will formally confirm the decision to expel (this task might be delegated to the Chairperson and the Principal).

Parents will be notified immediately that the expulsion will now proceed. Parents and the student will be told about the right to appeal and supplied with the standard form on which to lodge an appeal. A formal record will be made of the decision to expel the student.

Review of use of expulsion

The Board of Management will review the use of expulsion in the school at regular intervals to ensure that its use is consistent with school policies and to ensure that expulsion is used appropriately.

Right of Appeal

In all cases involving the suspension or expulsion of a pupil, the parents/guardians have a right of appeal to the Board of Management.